

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-2-288 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-21/271-100
Karar Tarihi : 04.03.2010

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Hakan BİLİR, Adnan AKGÜN
Özgür Can ÖZBEK, Can TANERİ

20 **C. BAŞVURUDA BULUNAN** : - Vodafone Telekomünikasyon A.Ş.
Temsilcisi: Av. Dr. Yılmaz ARSLAN
Barbaros Bulvarı Tan Apt. 60/5 Balmumcu Beşiktaş / İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:
-Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turkcell Plaza, Meşrutiyet Cad. No: 71 Tepebaşı / İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU:** Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin bazı şebeke içi tarifelerini diğer GSM şebekelerine girdi olarak temin ettiği ara bağlantı ücretinin altında belirlediği ve bu bağlamda fiyat sıkıştırması yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurum kayıtlarına 18.05.2009 tarih ve 3500 sayı ile giren ve geçici tedbir talebi içeren şikayet dilekçesinde özetle;

- Turkcell'in "BizBize Kamu" tarifesi ile başlattığı eylemlerin pazar gücünün kötüye kullanılması sonucunu doğurduğu ve Turkcell'in anılan tarifesi ile fiyat sıkıştırması ve yıkıcı fiyatlandırma yaparak 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği,
- Turkcell'in hâkim durumda bulunduğu Turkcell şebekesinde sonlanan çağrılar pazarında etkin piyasa gücünü kullanarak son kullanıcıya sunduğu hizmetlerin (bazı şebeke içi tarifeler) ücretini aralarında Vodafone'un da bulunduğu rakip GSM işletmecilerine zorunlu girdi olarak sunduğu arabağlantı ücretinin (çağrı sonlandırma ücreti) altında belirlemek suretiyle GSM hizmetleri pazarındaki payını hukuka aykırı şekilde arttırdığı ve fiyat sıkıştırması yaptığı, bu çerçevede rakiplerin faaliyetini zorlaştırdığı ve piyasaya yeni girişleri engellediği,
- Turkcell'in etkin piyasa gücüne sahip olduğunun emsal Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve Rekabet Kurulu kararları ile ortaya konulduğu, Turkcell'in maliyet bilgilerine sahip olunmamakla beraber piyasadaki işletmecilerin en önemli gelir kalemlerinden birini çağrı sonlandırma

- 50 ücretlerinin oluşturduğu ve sadece çağrı sonlandırma ücretleri ve hazine payı gibi maliyetlerle bir hesaplama yapıldığında bile bazı kullanım oranlarında kârlılığın negatif olduğu ve bu kullanım oranlarının gerçekleşmesinin olası olduğu, dolayısıyla Turkcell'in zararının artacağı ve maliyet altı satış yapıyor olacağı,
- 60 - Bu hususlara ek olarak tarifede tüm kamu çalışanları ve emeklilerine 5 yakınlarını da referans göstererek bu tarifeye dahil etme olanağının verildiği ve bu kişiler için bir şart aranmadığı, dolayısıyla tarifenin özel hukuk tüzel kişileri dışında neredeyse herkese açık olduğu ve ilk 50.000 Turkcell abonesinin yararlanabilecek olması çerçevesinde Turkcell'in niyetinin aboneler arasında gerçekleşen şebeke içi görüşme sürelerini arttırmak değil, rakip operatörlerden numara taşınabilirliği kapsamında abone çalmak olduğu, ayrıca süresi ve kapsamı bakımından değerlendirildiğinde tarifenin rekabeti bozma veya engelleme amacı taşıdığı,
- Söz konusu özellikler göz önünde tutulduğunda tarifenin rakipleri piyasa dışına çıkarma ihtimalinin yüksek olduğu, tarifeye geçişlerin çok yüksek hızda gerçekleştiği, bu çerçevede rakiplerin disipline edilmiş olduğu ve böylece etkin rekabet etmelerinin engellenmiş olduğu ayrıca söz konusu piyasaya girişlerin oldukça zor olduğu, tüm bu koşullar çerçevesinde Turkcell'in yıkıcı fiyatlama yapıyor olduğu

iddia edilmektedir.

- 70 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.5.2009 tarih ve 3500 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan incelemeler neticesinde hazırlanan 29.12.2009 tarih ve 2009-2-288/İİ-09-AA sayılı İlk İnceleme Raporu ve ekleri, 10-01 sayılı Kurul toplantısında ele alınmış ve önaraştırma açılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.2.2010 tarih ve 2009-2-288/ÖA-10-HB sayılı Önaraştırma Raporu 2.3.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-110/104 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-21 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

- 80 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Yapılan başvuru ile ilgili olarak 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca BTK'dan 28.05.2009 tarih ve 2196 sayılı yazı ile görüş talep edilmiş, akabinde BTK tarafından gönderilen 09.09.2009 tarih ve 6533 sayılı, 04.12.2009 tarih ve 8595 sayılı yazılar ile 25.12.2009 tarih ve 9268 sayılı görüş Rekabet Kurumu kayıtlarına intikal etmiştir.

I.1. Şikayet Konusu "Bizbize Kamu Her Yöne 1200 Dakika Alt Seçeneği"

- 90 BizBize Kamu 1200, Turkcell tarafından "BizBize Kamu" tarifesinin alt seçeneği olarak 29.04.2009 tarihinde uygulamaya konulmuştur. İlgili tarife alt seçeneği kapsamında, kamu çalışanı ya da emeklisi olan, mevcut Turkcell abonelerine, yeni bir faturalı hat alan ya da numarasını Turkcell'e taşıyan abonelere, KDV ve ÖİV dahil ayda 35 TL karşılığında, her yöne toplam 1200 dakika arama yapabilme hakkı ve 5 adet yakınlarını referans göstererek ilgili alt seçeneğe kaydedilmelerini sağlama

imkanı tanınmıştır. Anılan tarife alt seçeneğinin tüm yönlere doğru yapılan aramalar için paket aşım ücreti 0,24 TL'dir.

100 İlgili alt tarife seçeneğine katılım hâlihazırda, Turkcell şebekesine kayıtlı aboneler bakımından 180.000 kişi ile sınırlandırılmış ancak yeni bir faturalı hat alan ya da numarasını Turkcell'e taşıyan aboneler için katılım sınırı getirilmemiştir; akabinde tarife alt seçeneği 16.07.2009 tarihi ile abone alımına tamamen kapatılmıştır. Tarife alt seçeneğinin bitiş tarihi 01.01.2011 olarak ilan edilmiştir.

1.2. Fiyat Sıkıştırması İddiasının Değerlendirilmesi

Şikayet dilekçesinde, Turkcell'in hâkim durumda bulunduğu kendi şebekesinde sonlanan çağrılar pazarında; hâkim durumundan kaynaklanan gücünü kullanarak bazı şebeke içi tarifelerinin ücretlerini, rakip GSM işletmecilerine zorunlu girdi olarak sunduğu çağrı sonlandırma ücretinin altında belirlemek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı ve bu suretle fiyat sıkıştırması yaptığı iddia edilmektedir.

110 Marj sıkıştırması ya da fiyat sıkıştırması, son dönemlerde rekabet otoritelerinin özellikle telekomünikasyon sektöründe ilgi odağı olan¹ bir hâkim durumun kötüye kullanılması şeklindedir. Fiyat sıkıştırması, üst pazarda yüksek pazar gücüne sahip dikey bütünleşik bir firmanın, bu pazarda üretimini kontrol ettiği girdinin fiyatı ve bu girdiden üretilen alt pazar ürününün fiyatı arasındaki marjı, bu fiyatların düzeyinde değişiklikler yaparak kısması sonucunda olmaktadır. Hâkim durumdaki teşebbüsün üst pazar fiyatını yükseltme, alt pazar fiyatını düşürme veya her ikisini aynı anda uygulama yoluyla gerçekleştirdiği bu fiyatlandırma stratejisi sonucunda alt pazarda faaliyet gösterebilmeleri bu girdiye bağlı olan, hâkim durumdaki firmaya girdi fiyatını ödemek ve aynı zamanda firmanın alt pazar fiyatıyla rekabet etmek durumunda kalan mevcut veya potansiyel rakiplerin hâkim durumdaki teşebbüsle rekabet edebilmesi olanaksız hale gelebilmektedir.

120 Fiyat sıkıştırması kavramının bir ihlal olarak değerlendirilmesinin altında, dikey bütünleşik bir teşebbüsün, kendisinin hâkim durumda bulunduğu bir pazardaki konumunu kullanarak, yine kendisinin de faaliyet gösterdiği diğer bir pazardaki rakiplerinin normal kâr elde etmesini engellemesi, bu yolla pazardan çıkışların yaşanmasına veya potansiyel rakiplerin pazara girişinin engellenmesine neden olması, bu hususların ayrı ayrı veya beraberce gerçekleşmesi durumunda da rekabetin azaltılması, sınırlandırılması ya da azalma/sınırlanma ihtimalinin bulunması gibi durumlara sebebiyet vermesi yatmaktadır.

130 Teşebbüsün fiyat sıkıştırması uygulamasının kendisi için kârlı ve rasyonel olabilmesi için, üst pazarda üretilen girdinin alt pazardaki üretim ve rekabet için zorunluluk arz etmesi, alt pazardaki eksik rekabet koşullarının varlığı, ürünün homojenlik düzeyinin yüksek olması, teşebbüsün girdi fiyatı ve kârlılığı üzerinde kontrolünün olması, her iki pazardaki üretim kapasitesinin yeterliliği ve rakiplerin dikey bütünleşme olasılığının varlığı gibi unsurlar belirleyici olmaktadır. Bu unsurların olmaması halinde dahi bazı durumlarda teşebbüsün fiyatlandırma politikası rakiplerin marjlarının sıkışmasına yol açabilecektir; ancak bu durum dışsal ekonomik koşullardan veya teşebbüsün dikey bütünleşmesinin getirdiği maliyet avantajının fiyatlara yansımaları gibi nedenlerden kaynaklanabilir. Rakiplerin marjlarının kısılanmasıyla sonuçlanan her fiyatlandırma davranışı anti-rekabetçi amaç ve etki doğurmayabilmektedir.

¹ Rekabet Kurumu'nun 08-65/1055-411 sayılı Türk Telekom ve TTNET kararı. Deutsche Telekom (OJ 2003 L263/9), Wanadoo Espana vs Telefonica (COMP/38.784, 4.7.2007).

140 Avrupa Topluluğu Anlaşması'nın hâkim durum ihlallerini düzenleyen 82. maddesi, hâkim durumdaki teşebbüs davranışlarını yasaklayan "genel normlar" niteliğinde olduğundan bütün ihlal türleri betimlenmemiş ve bu sebeple de yıkıcı fiyatlama doğrudan yer verilmemiştir. Bununla birlikte, 82. maddenin dışlayıcı ihlallere yönelik uygulanmasında benimsenecek ilkelerin açıklandığı ve genel olarak teşebbüs davranışlarına müdahalede tüketici zararının esas alındığı etki temelli yaklaşımın benimsendiği Komisyon'un Tartışma Metni'nde (Tartışma Metni), fiyat sıkıştırması sözleşme yapmayı reddetmenin bir çeşidi olarak nitelendirilmiştir². Ancak Metin'de fiyat sıkıştırmasının hukuki değerlendirmesine ayrıntılı bir şekilde yer verilmemiştir.

150 Hâkim durumdaki teşebbüsün rekabet karşıtı amaçlarla fiyat sıkıştırmasını gerçekleştirebilmesi için öncelikle belirli ekonomik ve hukuki koşulların bir arada bulunması gerekmektedir. AB rekabet hukuku içtihatlarında da genel kabul görmüş bu koşullar kısaca;

1. Dikey bütünleşik bir teşebbüsün üst pazarda hâkim durumda bulunması,
2. Bu pazarda sunulan ürün veya hizmetin alt pazarda kendisi ve rakiplerinin üretim yapabilmeleri ve rekabet ederek pazarda kalabilmeleri için zorunlu olması,
3. Alt ve üst pazar fiyatı arasındaki marjın hâkim durumdaki teşebbüsün veya hâkim durumdaki teşebbüs kadar etkin olan bir rakibin alt pazarda kar edemeyeceği kadar düşük belirlenmiş olması,
- 160 4. Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına yol açan davranışı sonucunda alt pazardaki rakiplerin dışlanması, yeni girişlerin engellenmesi ya da rakiplerin faaliyetlerinin sınırlandırılması gibi tüketici refahına zarar verecek rekabete aykırı etkilerin doğması ya da doğması ihtimalinin bulunması,
5. Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına yol açan fiyatlama politikasına ilişkin olarak objektif gerekçelerinin bulunmamasıdır.

Fiyat sıkıştırmasına yönelik olarak yapılacak bir analizde, ihlalin mevcudiyeti için, önce bu koşulların tamamının birlikteliği gerekmektedir. Bu koşulların sağlanmadığı durumlarda fiyat sıkıştırmasının rekabete aykırı sonuçlar doğuran bir strateji olduğunu kabul etmek mümkün olmayacaktır.

170 Bu çerçevede öncelikle ihlal iddiasına muhatap teşebbüsün diğer işletmecilere girdi sağladığı ve hâkim durumda olduğu bir üst pazar ile teşebbüsün kendisinin de söz konusu girdiyi kullandığı ve perakende düzeyde diğer işletmecilerle rekabet halinde bulunduğu bir alt pazarın tanımlanması gerekmektedir. Fakat bununla birlikte, yapılacak analizde, bu kriter de dahil olmak üzere, yukarıda yer verilen koşulların çoğunluğunun mevcut olduğu varsayılarak, özellikle dördüncü sırada yer verilen durum açısından bir değerlendirme yapılacaktır.

180 Şikâyete konu eylemin; "rakiplerin dışlanması, yeni girişlerin engellenmesi ya da rakiplerin faaliyetlerinin sınırlandırılması gibi" sonuçlara yol açıp açmadığının değerlendirilmesi bakımından "BizBize Kamu Her Yöne1200 Dakika" alt seçeneğine kayıtlı abone sayısı, yaratılan gelir ve trafiğin hem Turkcell hem de şikâyetçi Vodafone'nun toplam abone, gelir ve trafik miktarları içindeki büyüklüğü önem kazanmaktadır.

² European Commission DG Competition Discussion Paper on The Application of Article 82 of The Treaty to Exclusionary Abuses, 2005

Öncelikle belirtilmesi gereken husus, incelemeye konu “BizBize Kamu Her Yöne1200 Dakika”nın bir tarife değil, “BizBize Kamu” tarifesinin bir alt seçeneği olduğudur. Tarife alt seçenekleri Turkcell tarafından abone sayısı, şebeke içi gelir ve şebeke içi trafik miktarı kırılımları kapsamında takip edilmemektedir. Bu çerçevede analiz için gerekli hesaplamalar Turkcell’in genel göstergeleri dikkate alınarak yapılmıştır.

BizBize Kamu (BBK) Her Yöne 1200 Dakika alt seçeneği 29.04.2009 tarihinde uygulamaya konulmuştur. Mayıs 2009’dan itibaren tarifenin abone sayısı, tarife kullanılarak yapılan şebeke içi görüşme süreleri ve elde edilen şebeke içi gelir aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 1: BBK 1200 Kapsamında Elde Edilen Şebeke İçi Gelir, Şebeke İçi Süre, Toplam Abone Sayısı

Aylar	Abone Sayısı	Şebeke İçi Konuşma Süresi (dk)	Şebeke İçi Gelir (TL)
Mayıs 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Temmuz 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık 2009	(.....)	(.....)	(.....)

Aynı dönemde Turkcell’in bireysel abonelerinin sayısını ve bunların şebeke içi konuşma süreleri ve elde edilen şebeke içi geliri aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Bireysel Turkcell Abonelerinin Şebeke İçi Gelir, Şebeke İçi Süre, Toplam Abone Sayısı

Aylar	Abone Sayısı	Şebeke İçi Konuşma Süresi (dk)	Şebeke İçi Gelir (TL)
Mayıs 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Temmuz 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım 2009	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık 2009	(.....)	(.....)	(.....)

Yukarıda yer verilen tarife alt seçeneğini kullanan abonelerin Turkcell’in tüm bireysel abonelerine oranı, alt seçenekte gerçekleşen şebeke içi trafiğin toplam şebeke içi trafiğe oranı, paketten elde edilen şebeke içi gelirin toplam bireysel şebeke içi gelire ve toplam bireysel gelire oranı ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: BBK 1200 Büyüklüklerinin Toplam Bireysel Büyüklükler İçindeki Yeri

	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Alt tarife abone/ bireysel abone	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Alt tarife trafik/ Toplam Trafik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Alt tarife abone/ Vodafone Bireysel abone	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BBK 1200 şebeke içi gelir /Toplam şebeke içi gelir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BBK 1200 Ş.İ.G/ Toplam Gelir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Yukarıdaki tablo incelendiğinde alt seçenek abonelerinin bireysel Turkcell abonelerinin içinde %(....) ile %(....) arasında bir büyüklüğe tekabül ettiği görülmektedir. Alt tarife seçeneği abonelerinin şikayetçi teşebbüs Vodafone bireysel abonelerine oranı ise %(....) ile %(....) arasında değişen bir aralıkta seyretmektedir. Yaratılan şebeke içi trafiğin toplam şebeke içi trafiğe oranı Mayıs ayında %(....) olarak gerçekleşirken, 4 ay için bu oran %(....) değerinin üzerine çıkmıştır. Bu

durumda ortaya çıkan trafik büyüklüğünün, tarife alt seçeneğinin müşteri tercihlerine etkisini göstermesi bakımından daha detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Tablo 4: BBK 1200 Aboneleri Ortalama Şebeke İçi Konuşma Süresi (dk)

Abone Başı Şebeke İçi Konuşma Süresi (dk)	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

210 Yukarıda yer verilen Tablo'dan görüldüğü üzere, sabit ücretli bir tarife seçeneği olan BBK 1200'de, gerçekleşen konuşma süreleri paketlerde izin verilen konuşma sürelerinin çok altında kalmaktadır. Tablodaki verilere göre BBK 1200 aboneleri şebeke içinde ortalama (....) dakika ile (....) dakika arasında sürelerle konuşmaktadır. BTK tarafından yayınlanan 2009 4. çeyrek verilerine göre gerçekleşmiş şebeke içi trafiğin toplam trafik içerisindeki payının %70 düzeylerinde olduğu dikkate alındığında, paketlerdeki konuşma sürelerinin ancak (....) tüketildiği sonucu çıkarılmaktadır.

220 Diğer yandan "Her Yöne Sınırsız" olarak ifade edilen sabit ücretli GSM tarifelerinin zamansal olarak ilk önce Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. (Avea) tarafından başlatıldığı ve diğer operatörlerin bu uygulamaya karşılık vermek üzere benzer tarife seçeneklerini hayata geçirdikleri bilinmektedir. Numara taşınabilirliği uygulamasının başlatılması ve Avea tarafından oluşturulan bu tarife ile birlikte diğer operatörlerin de sınırsız tarifeli hizmet paketleri sunmalarının kullanıcıların GSM operatörlerini değiştirmeleri ile sonuçlandığı söylenebilecektir.

Turkcell'in 2009 Şubat ayında bireysel genel abone sayısında (....) kişilik bir azalma yaşanmıştır. Mart ayında ise bunu (....) kişilik bir abone kaybı izlemiştir. Numara taşınabilirliği kapsamında ise Ocak ayı itibarıyla Turkcell yaklaşık olarak (....), Şubat ayı itibarıyla ise yaklaşık (....) net abone kaybına uğramıştır. 2009 yılının genelinde ise Turkcell (....) bireysel abone kaybetmiştir³.

230 Bu çerçevede bir diğer gösterge olarak Turkcell'in ilgili dönemde toplam abone ve BBK 1200 alt tarifesi abonelerinin değişimine bakılması faydalı olacaktır. Aşağıda yer verilen Tablo'ya bakıldığında, Turkcell'in şikayet konusu BBK 1200 uygulamasına rağmen abone kaybettiği anlaşılmaktadır. Hatta BBK 1200 uygulamasına katılımın yüksek olduğu aylarda Turkcell'in genel abone artış miktarlarındaki düşüklük dikkat çekicidir.

Tablo 5: İlgili dönemde Turkcell'in Abone Sayısındaki Değişimler

	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
BBK 1200 Abone Değişimi	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Genel Abone Değişimi	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

240 Yukarıda yer alan tablodaki veriler incelendiğinde ise, Turkcell'in iddiaya konu tarifenin yürürlükte olduğu dönemde yalnızca Mayıs ve Haziran dönemlerinde abone kazandığı, bunun dışındaki aylarda büyük miktarlarda abone kaybı yaşadığı; Mayıs-Aralık dönemi itibarıyla net abone kaybının toplam (....) olduğu görülmektedir. Diğer yandan tarifenin başlatıldığı Mayıs ayından Haziran ayına kadar yalnızca üç aylık bir

³ Kaybedilen abonelerin çok büyük bir kısmı numara taşınabilirliği kapsamında başka operatörlerin şebekelerine geçmiştir.

dönem için bu tarifeyi seçen abonelerde bir artış olduğu gözlemlenirken Haziran ayından sonra bu tarife alt seçeneğini tercih eden abonelerde bir azalma olduğu görülmektedir. Son olarak ise 2009 yılının sonuna doğru hem abone sayısının hem de şebeke içi trafiğin oransal olarak düşme eğilimi gösterdikleri görülmüştür.

250 Yukarıda yer verilen bilgilerden anlaşıldığı üzere, BBK 1200'ün abone sayısı, trafik ve gelir rakamlarının toplam Turkcell rakamları içerisinde önemli değerlere ulaşmadığı ve Turkcell'in ilgili dönemde net abone kaybı yaşadığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında Turkcell tarafından uygulanan şikâyetle konu tarife ile ilgili olarak, tarifenin Turkcell tarafından rakipleri pazar dışına çıkarma saiki ile değil, fakat şebekesinde yaşanan abone kayıplarına karşı alınan bir önlem olarak oluşturulduğu, bu anlamda Turkcell'in davranışının iktisadi açıdan rasyonel bir uygulama olduğu kanaati güçlenmektedir⁴.

260 Yukarıda yer verilen analizin bir benzerinin Vodafone için yapılması önem taşımaktadır. Bu bakımdan tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren şikâyet konusu uygulamaların etkisi sırasıyla; abone artışları, numara taşınabilirliği kapsamında kazanılan ve kaybedilen aboneler, toplam gelir ve toplam trafik değişimleri göz önüne alınarak incelenmiştir. Yapılan incelemelerde tarifenin başlangıç tarihi olan Mayıs 2009 ile Aralık 2009 tarihleri arasındaki dönem esas alınmıştır.

Tablo 6: İlgili dönemde Vodafone yeni abone sayısı

	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Bireysel	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Kurumsal	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

270 Yukarıdaki tabloda ilgili dönemde Vodafone şebekesine katılan yeni abone bilgilerine yer verilmektedir. Tabloda yer verilen bilgiler göz önüne alındığında, BBK 1200 tarifesinin yürürlükte olduğu aylar itibarıyla, Vodafone'un hem bireysel hem de kurumsal tarifeleri dâhilinde abone kazanmaya devam ettiği görülmektedir. Buna göre, Turkcell tarafından söz konusu tarife kapsamında gerçekleştirilebilecek olası dışlayıcı davranışların Vodafone üzerinde piyasa dışına itilme benzeri sonuçlar doğurduğunu, abone edinme sayısı bakımından söylemek mümkün görünmemektedir. Aksine, Vodafone'un abone kazanım miktarında tarifenin başlangıcından itibaren artış eğilimi olduğu ve Vodafone'un abone kazanım oranlarının tarifeye rağmen yükselebildiği görülmektedir.

Tablo 7: Vodafone toplam abone sayısı

2009	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Bireysel	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Kurumsal	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 7'de görüldüğü üzere, tarifenin yürürlüğe girmesinden sonra Vodafone'un abone sayısında, Haziran ayı hariç olmak üzere sürekli bir artış yaşandığı ve söz konusu artışın Kasım ayına kadar da devam ettiği, Kasım ayında görülen düşüşün ise Aralık ayında telafi edildiği görülmektedir. Bu anlamda yukarıda yer verilen

⁴ Tartışma Metni'nde Komisyon, yıkıcı fiyat uygulamalarında aradığı üç koşuldaki biri olan niyet unsurunun varlığını, kârdan fedanın söz konusu olup olmadığı ve ihlale konu davranışın rasyonel olup olmadığı da dâhil olmak üzere çok çeşitli bulgulara dayandırmaktadır (para.112).

bilgilerden Turkcell'in iddia konusu dışlayıcı davranışlarına rağmen Vodafone'un abone kazanmaya devam ettiği görülmektedir.

280

Şikâyet konusu uygulamanın Vodafone üzerinde yarattığı etkiyi değerlendirmek amacıyla kullanılması gereken en önemli göstergelerden birisinin Turkcell ile Vodafone arasında karşılıklı olarak gerçekleşen abone geçişi rakamları olduğu tespit edilmiştir⁵.

Tablo 8: Numara taşınabilirliği kapsamında Turkcell'den Vodafone'a geçiş yapan abone sayısı

2009	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Turkcell (Faturalı)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Turkcell (Ön ödemeli)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 9: Numara taşınabilirliği kapsamında Vodafone'dan Turkcell'e geçiş yapan abone sayısı

2009	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Turkcell (Faturalı)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Turkcell (Ön ödemeli)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 10: İlgili dönemde, Vodafone'un numara taşınabilirliği kapsamında elde ettiği net abone sayısı

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

290

Yukarıda yer alan tabloların birlikte değerlendirilmesi ile birlikte, tarifenin uygulandığı dönem içerisinde, hem aylar hem de faturalı veya ön ödemeli Turkcell aboneleri için geçerli her durumda; Vodafone'a Turkcell'den geçiş yapan abone sayısının Vodafone'dan Turkcell'e geçiş yapan abone sayısının altında olduğu görülmektedir. Buna göre incelemeye esas alınan dönemde Vodafone, Turkcell'den net olarak (....) abone kazanmış durumdadır. İhlal olduğu iddia edilen tarifenin uygulandığı süreçte Turkcell'in Vodafone'dan kazandığı abonelerin sayısı, bu tarifelere rağmen Vodafone'un Turkcell'den elde ettiği abone sayısının altında kalmaktadır. Dolayısıyla iddia edilen dışlayıcı davranışların, Vodafone'un abone kaybına uğramasına, abonelerini Turkcell'e kaybetmesine ve dolayısıyla pazar dışına çıkmasına neden olması gibi dışlayıcı etkileri ortaya çıkarmadığı görülmektedir. Aksine uygulanmakta olan tarifeye rağmen Turkcell'in mevcut abonelerini Vodafone'a kaybetmiş olduğu görülmektedir.

300

Yukarıda yer verilen bilgiler, kullanıcıların yıkıcı fiyat olduğu ve fiyat sıkıştırması içerdiği iddia edilen tarifeyi hayata geçiren operatörden, kendileri için daha avantajlı diğer GSM operatörlerinin sunduğu tarifelere geçiş yaptıkları yönünde kanaate neden olmuştur. Bir fiyatlandırma uygulamasının dışlayıcı olarak değerlendirilebilmesi için, bu fiyatlandırma davranışının sonucunda oluşan zararın telafi edilmesi ya da telafi edilebilirliğinin muhtemel olması gerekmektedir. Tablodaki verilerden Turkcell'in

⁵ Şikâyetçi tarafından gönderilen başvuruda, GSM operatörleri tarafından yapılan ve BBK 1200 tarifesinin koşullarına benzer koşullarda oluşturulan tarifelerin esas güdüsü, tarifeyi uygulamaya koyan GSM operatörünce numara taşınabilirliğinden faydalanmak suretiyle diğer operatörlerdeki aboneleri, kendi bünyesine kazandırmak olduğu ifade edilmektedir.

310 davranışının doğurduğu net etkiler bakımından, pazardaki rakipleri dışlayıcı olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığı, Turkcell açısından bu uygulamanın rakipleri pazar dışına çıkarmaktan ziyade abone kayıplarının önlenmesine yönelik bir tutum olduğu, oluşan pazar yapısı bakımından ise Turkcell'in oluşturduğu iddia edilen zararlarını, telafi imkânının da bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tarifenin Turkcell tarafından hayata geçirilmesinden yalnızca 3 ay sonra, Ağustos ayından itibaren bu tarife abone olan kullanıcıların sayısında ciddi oranda düşüşler yaşanmıştır. Söz konusu tarifenin süreli bir tarife olduğu, yukarıda yer verilen abone değişimleri de göz önünde bulundurularak mevcut pazar koşullarında Turkcell'in rakiplerini pazar dışına çıkarması gibi bir durumun söz konusu olmadığı ya da rakiplerini pazar dışına çıkardıktan sonra oluşan zararlarını telafi etmesi gibi bir ihtimalin bulunmadığı tespit edilmiştir.

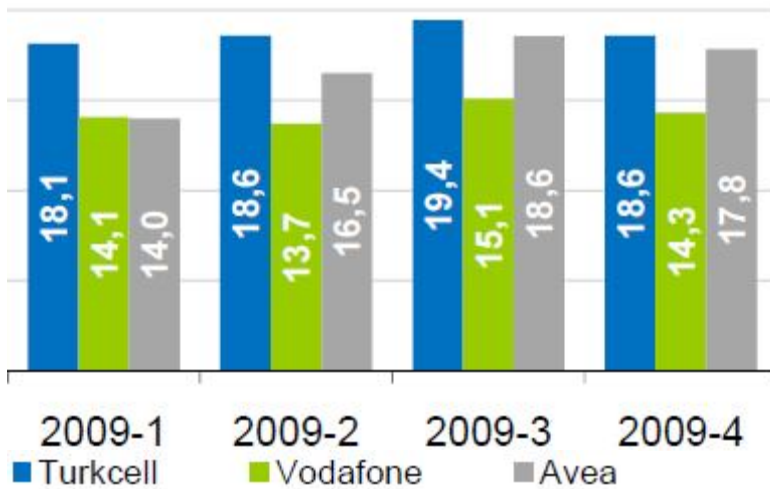
320 Yapılan incelemelere ek olarak söz konusu tarifenin Vodafone'un toplam gelirleri üzerinde ne tür etkiler doğurduğunun incelenmesi de faydalı olacaktır.

Tablo 11: Vodafone'un toplam gelirleri (TL)

2009	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Bireysel	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Kurumsal	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

330 Yukarıda yer alan bilgilere göre, incelemeye esas alınan dönemde Vodafone'un gelirlerinin önemli ölçüde azaldığını söylemek mümkün görünmemektedir. İlgili dönemde toplam gelirler artan ve azalan bir seyir izlemekle beraber söz konusu azalış miktarlarının olası bir dışlayıcı davranış sonrasında oluşması beklenecek şekilde belirgin ve yüksek düzeyde olmadığı ve tarifeden bağımsız bir seyir izlediği görülmüştür. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde, dışlayıcı olduğu iddia edilen eylemlere karşı Vodafone tarafından stratejiler geliştirildiği ve söz konusu stratejilerin de gelirleri arttırdığı görülmektedir. Dolayısıyla Turkcell'in söz konusu tarifeyi uygulamaya koymasıyla doğrudan bağlantı kurulabilecek ve Vodafone'un piyasa dışına itilmesine veya etkin bir şekilde rekabet etmesinin önlenmesine neden olabilecek düzeyde bir gelir azalışı olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir.

Şekil 1: GSM İşletmecilerinin 2009 yılı ARPU (Abone Başına Aylık Ortalama Gelir) Değerleri

340 BTK'nın "Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü- Üç Aylık Pazar Verileri Raporu-2009"ndan (Rapor) alınan şekilden de yukarıda yer verilen açıklamaları destekler şekilde Vodafone'un 2009'un birinci çeyreğinde 14,1TL olan ARPU'sunun 2. çeyrek ufak bir düşüşle 13,7 TL'ye gerilediği fakat 3. çeyrekte bu rakam 15,1 TL'ye çıkarak geçmiş dönemde yaşanan azalışın telafi edildiği 4. çeyrekte ise sene başında gerçekleşen ARPU değerinden 0,2'lik bir artış ile 14,3'e ulaşıldığı görülmektedir.

350 Raporda GSM işletmecileri tarafından üretilen toplan trafiğin %89'luk kısmının şebeke içi trafik olduğu Mobil şebekeler arası trafiğin ise %8 olduğu ifade edilmektedir. Bu oranlar 2., 3. ve 4. çeyrekler için sırasıyla şöyle gerçekleşmiştir; (%81 - %14), (%74 - 20,9), (%73 - 21,1). Bu verilerden de anlaşılacağı üzere numara taşınabilirliği uygulamasının başlaması ve her yöne sınırsız tarifelerin sunulması ile birlikte şebekeler arası görüşme trafiğinde ciddi artışlar söz konusu olmuştur. Bu durumun GSM işletmecilerinin arabağlantı giderleri üzerindeki kesin etkilerinin ortaya konması için her bir operatörün çağrı sonlandırma bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Tüm GSM operatörlerinin hem gönderici hem de sonlandırıcı oldukları göz önünde bulundurulduğunda, net çağrı sonlandırma bilgileri olmadan kesin bir değerlendirme yapılması mümkün olmasa da tüm GSM operatörlerinin *her yöne sınırsız* tarifelerinin bulunması nedeniyle işletmeciler arasında 2008 yılında çağrı sonlandırmalar bakımından var olan oransal durumun ciddi oranda değişmediği görülmektedir. Bu nedenle Vodafone çağrı sonlandırma giderlerinin trafik artışı ile doğru orantılı bir artışı olacağı sonucuna varılabilecektir. Dolayısı ile ihlalin olduğu iddia edilen tarifelerin geçerli olduğu dönemde gelirleri artarken (net) çağrı sonlandırma giderleri bakımından büyük bir değişiklik yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

360 İlgili tarifeyle ilişkin olarak yapılan incelemelerde esas alınan dönemde, Vodafone'un toplam trafiğindeki değişimlerin incelenmesi etki analizinin tamamlanması bakımından önem taşımaktadır.

Tablo 12: İlgili dönemde, Vodafone'un toplam bireysel trafiği (dk)

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

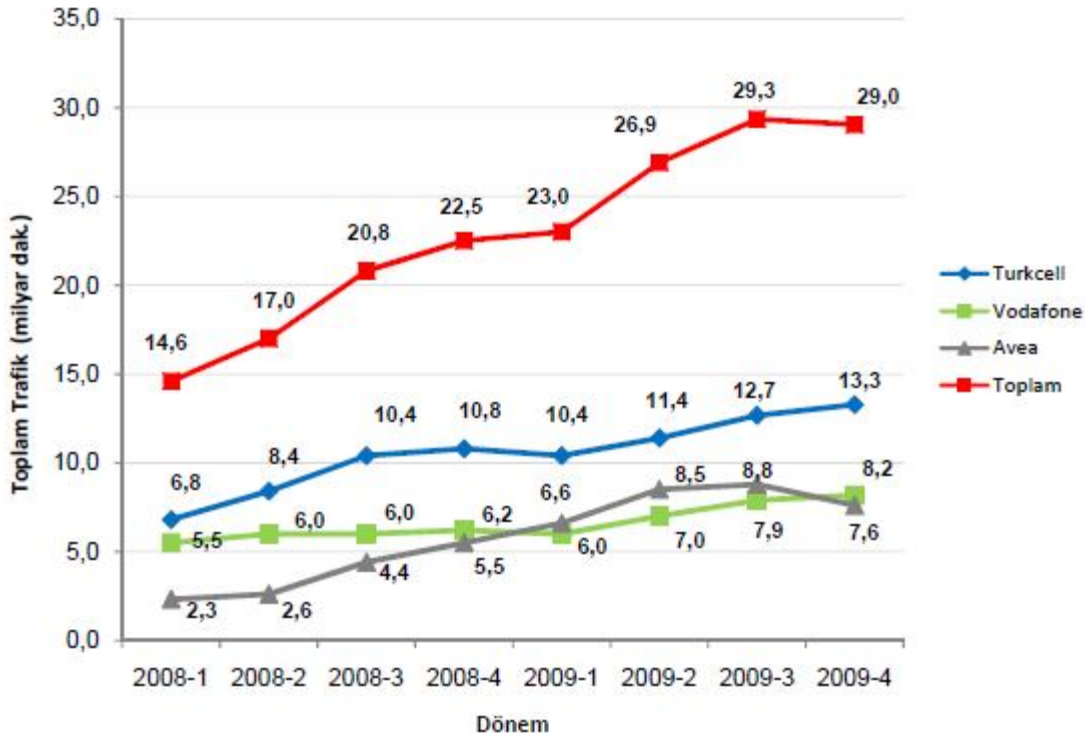
Tablo 13: İlgili dönemde, Vodafone'un toplam kurumsal trafiği (dk)

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(...)

370 Tablo incelendiğinde, Eylül ayında gerçekleşen düşüş haricinde Vodafone'un hem bireysel hem de kurumsal trafik miktarlarının artış eğilimi içinde olduğu görülmektedir. Söz konusu paralelliğin hem gelirler hem de trafik bakımından mevcut olması ise, Vodafone'un da şikâyete konu tarife karşı aynı nitelikte tarife seçenekleri uygulamaya koyması ile açıklanabilir.

Bununla beraber, son tabloda yer verilen gelirler, sadece Vodafone'un ses gelirlerini içermektedir. İlgili gelire SMS gelirleri ve diğer gelirler de eklendiğinde Vodafone'un şikâyet konusu tarife nedeniyle önemli bir gelir kaybına uğradığını söylemek mümkün olmayacaktır. Bu anlamda yalnızca ses gelirleri bakımından incelendiğinde bile Vodafone gelir kaybına uğramış görünmemektedir. Hatta kendi şebeke içi gelir ve trafiğinin artması paralelinde gelirleri ve trafiği artış eğilimi içindedir.

Şekil 2 : GSM İşletmecilerinin Dönemlere Göre Yaratıkları Trafik Miktarı

Bir ihlal iddiasının, rekabeti kısıtlayıcı etkileri ile tüketici refahında neden olduğu artış göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi gerekmektedir⁶. Bu bağlamda etki analizi bakımından değerlendirilmesi gereken bir diğer husus ihlal olduğu iddia edilen davranışların tüketici refahı üzerindeki etkileridir. Yukarıdaki şekilden görüleceği üzere 2009 yılı başı ve sonu itibarıyla GSM operatörlerinin yaratıkları trafik miktarı 23 milyar dakikadan yaklaşık %30'luk bir artışla 29 milyar dakikaya yükselmiştir. Bu rakam Türkiye için ortalama bir abonenin aylık ortalama olarak 131 dakika olan konuşma süresinin 189 dakikaya yükseldiği anlamına gelmektedir. Bu artışın ortalama yaratılan görüşme dakikasındaki oransal değişiklikle karşılaştırıldığında ARPU (Abone başına ortalama aylık gelir) değerlerindeki çok düşük bir artışla karşılandığı görülmektedir. Bu oransal karşılaştırma ya da durum ise GSM operatörleri arasında her yöne sınırsız tarifeler yoluyla oluşan rekabetin tüketici refahına katkıda bulunduğu anlamına gelmektedir.

Benzer şekilde 2009 yılı başı itibarıyla Turkcell'in 18,1 TL olan ARPU değeri 2009 yılı sonu itibarıyla bu dönemde yaşanan trafik miktarındaki artışla karşılaştırıldığında düşük sayılabilecek bir artışla 18,6 TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde Turkcell'in yaratmış olduğu trafik miktarı ise yaklaşık %30'luk bir artışla 10,4 milyar dakikadan 13,3 milyar dakikaya yükselmiştir.

⁶ Komisyon da Kılavuz'da, 82. madde kapsamında temel uygulama amacının rakiplere pazarı kapatan dolayısıyla tüketici refahına zarar veren dışlayıcı davranışların önlenmesi olduğunu belirtmektedir p.19.

Bu çerçevede, yapılan değerlendirmeler neticesinde, şikayete konu uygulamanın fiyat sıkıştırması olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.3. Yıkıcı Fiyatlama İddiasının Değerlendirilmesi

410 Şikayet dilekçesinde; Turkcell'in maliyet bilgilerine sahip olunmamasına rağmen piyasadaki işletmecilerin en önemli gelir kalemlerinden birini çağrı sonlandırma ücretlerinin oluşturduğu ve sadece çağrı sonlandırma ücreti ve hazine payı gibi maliyetlerle bir hesaplama yapıldığında dahi tarifelere ilişkin olarak bazı dakika kullanım oranlarında kârlılığın negatif olduğu ve bu kullanım oranlarının gerçekleşmesinin olası olması sebebiyle Turkcell'in zararının artacağı ve maliyet altı satış yapan bir firma konumunda olacağı, tarifede tüm kamu çalışanları ve emeklilerine 5 yakınlarını da referans göstererek bu tarifeye dahil etme olanağının tanındığı ve bu kişilerin çalışması şartının aranmaması sebebiyle tarifenin özel hukuk tüzel kişileri dışında neredeyse herkese açık olduğu ve ilk 50.000 Turkcell'inin yararlanabilecek olması nedeniyle Turkcell'in niyetinin aboneler arasında gerçekleşen şebeke içi görüşme sürelerini arttırmak değil rakip operatörlerden numara taşınabilirliği kapsamında abone almak olduğu, süresi ve kapsamı bakımından da değerlendirildiğinde kampanyanın bütünüyle, rakipleri piyasa dışına çıkarma ihtimalinin yüksek olduğu, tarifeye geçişlerin yüksek hızda gerçekleşmesi sebebiyle rakiplerin disipline edilmiş ve etkin şekilde rekabet etmelerinin engellenmiş olduğu, ilgili pazara girişlerin oldukça zor olması sebebiyle bu uygulamanın yıkıcı fiyatlama olarak kabul edilmesi gerektiği iddia edilmektedir.

430 Yıkıcı fiyatlama rekabet hukuku uygulamaları çerçevesinde tartışmalı bir konu olma özelliğini henüz kaybetmemiş bir hakim durumun kötüye kullanılması davranışıdır. Esasen fiyat rekabeti, rekabet hukuku çerçevesinde teşvik edilen ve arzulanan bir durum olmakla beraber her tür fiyat rekabeti yasal değildir. Yıkıcı fiyatlama yasal kabul edilmeyen bir fiyat rekabeti türüdür. Yıkıcı fiyatlamının henüz genel kabul görmüş bir tanımı olmamakla beraber çeşitli kaynaklarda tanımlarına veya tanımlama çalışmalarına rastlamak mümkündür. Teşebbüsün kısa vadede düşük fiyat, orta ve uzun vadede ise ilk fiyata oranla daha yüksek bir fiyat uygulayarak rakiplerini pazar dışına itme amacı güttüğü fiyatlama stratejisi yıkıcı fiyatlama olarak adlandırılabilir⁷. Yıkıcı fiyatlama yapan bir teşebbüsün düşük fiyatlama yaptığı dönemde uğradığı zararları, rakipleri pazar dışına çıkardıktan, rakipleri disipline ettikten veya potansiyel pazar girişlerinin engellenmesinden sonra fiyatını arttırarak ve rekabetçi düzeyin üzerine çıkararak telafi etme amacı taşıdığı kabul edilmektedir. Hatta teşebbüs yıkıcı fiyatlama stratejisi uygulaması ile ünlenecek olursa, bu durum bile başlı başına bir giriş engeli teşkil edebilir.

440 Yıkıcı fiyatlama analizi yapılırken üzerinde hassasiyetle durulması gereken konu, rekabet hukukunun teşvik etmeye çalıştığı düşük fiyatların, tüketicinin zararına sonuçlar doğurduğu istisnai durumların ortaya çıkarılması gerekliliğidir⁸. Düşük fiyatların, tüketici refahını arttırdığı ve rekabet hukukunun en önemli amaçlarından biri olduğu düşünüldüğünde, düşük fiyatlama yoluyla gerçekleştirilen rekabet hukuku ihlallerinin analizinde düşük fiyatlama ile tüketicilere sağlanan fayda göz önünde tutulmalı, etkinliğin düşük fiyatlar yoluyla tüketicilere aktarılmasına engel olunmamalı ve firmaların yıkıcı fiyatlama suçlaması ile karşı karşıya kalma korkusu ile fiyat rekabetinden vazgeçmeleri önlenmelidir. Tüm bu olumsuzlukların ortaya çıkmasını

⁷ O'Donoghue & Padilla, Sf. 236

⁸ O'Donoghue & Padilla, Sf. 236

450 önleyici şekilde bir yıkıcı fiyatlandırma analizi yapılması gerekliliği vardır. Böyle bir analiz ise belli kurallar çerçevesinde yapıldığı anda anlam taşıyacaktır.

Teşebbüsler tarafından uygulanmakta olan fiyatların yıkıcı olup olmadığının tespitinde kullanılmak üzere geliştirilen bazı testler mevcuttur ve bu testlerin başlıcaları “Fiyat- Maliyet Testi”, “Telafi Testi”, “Niyet Testi” dir. Ancak hem literatürde hem de rekabet otoriteleri uygulaması bazında üzerinde anlaşılan bir fiyat-maliyet testi bulunmamaktadır. Bunun bir nedeni her testin sahip olduğu üstün özelliklerin diğerlerine oranla farklı nitelik içermesi ve testlerin kimi yetersizliklerinin hala tartışma konusu olmasıdır. Rekabet otoriteleri arasındaki uygulama farklılıklarına ek olarak aynı otorite tarafından farklı olaylarda ve farklı zamanlarda farklı testlerin kullanıldığı görülmektedir.

Örneğin Avrupa Adalet Divanı AKZO kararında, ODM (Ortalama Değişken Maliyet) altındaki fiyatların ihlal oluşturduğunu, ODM üstü fiyatların ihlal oluşturmadığını, ODM üstü olan ancak OTM (Ortalama Toplam Maliyet) altında kalan fiyatların ise rakibi dışlama amacı ispatlanabiliyorsa ihlal oluşturduğunu kabul etmiştir. Bununla birlikte Deutsche Post kararında, UDAM (uzun dönem artan maliyet) testine dayanılarak analiz yapılmıştır.

ODM testinin özellikle de sabit maliyetlerin fazla, değişken maliyetlerin az olduğu gaz, petrol, telekomünikasyon gibi sektörlerde kullanılmasının uygun olmadığı kabul edilmektedir. Söz konusu sektörlerde firmalar ODM üstünde fiyatlandırma yaparak yeni giriş yapan teşebbüslerin sabit maliyetlerini makul bir sürede karşılayabilmelerini kolaylıkla önleyebilecektir. Ayrıca kısa ve uzun dönem maliyet kalemlerini ayırtmak zorluk taşımakta, kısa dönemde sabit nitelik gösteren maliyetler uzun dönemde değişken nitelik kazanabilmekte ve ODM esas alınırsa firmaların yıkıcı fiyatlandırma yapma ihtimalleri oldukça düşük olmaktadır. Bununla birlikte OTM esas alınırsa teşebbüsün dışlama niyetinin ispatlanması beraberinde pek çok zorluk getirmektedir. Bu sebeple yıkıcı fiyatlandırmanın tespiti için UDAM testinin, özellikle farklı ürünlerden oluşan bir arz yelpazesine sahip ve bu ürünlerle ilgili olarak ortak maliyetleri çok olan teşebbüsler bakımından kullanılabilirliği kabul edilmektedir. Buna göre bu özellikleri taşıyan bir firmanın UDAM üstünde yaptığı bir fiyatlandırma eğer bu ortak maliyetleri karşılama özelliğinden yoksunsa yıkıcı olarak değerlendirilebilir.

Yıkıcı fiyatlandırma yaparak kısa dönemde zarara uğrayan teşebbüsün bu davranışı sürdürmesi için rasyonel bir saikle hareket etmesi gerekmektedir. Buna göre teşebbüs bu esnada uğradığı zararı ileriki bir zamanda telafi etme imkanına sahip olmalıdır. Bu sebeple yıkıcı fiyatlandırma analizi yapılırken telafi imkanının olup olmadığını tespit etmek amacıyla telafi testinin kullanılması gerekmektedir. Söz konusu test, rekabetin bozulup bozulmadığını ve bu yolla teşebbüsün zararlarını telafi edip edemeyeceğini tespit etmeye yöneliktir. Eğer ihlal sona ermişse hasatın gerçekleştiğini, ihlal devam ediyorsa hasatın gerçekleşebilirliğini göstermek testin esas amacıdır. Testin, hasat ihtimalini çok düşük veya imkansız gösterdiği durumlarda yıkıcı fiyatlandırmanın bir ihlal olarak değerlendirilmesi mümkün olmayacaktır. Telafi testi ile, düşük fiyatın rakibe zarar verdiği durumlar ile rekabete zarar verdiği durumlar ayrılabilir ve rekabetin teşvik ettiği fiyat rekabetinin önüne geçilmesi engellenmektedir. Telafi testi uygulanırken düşük fiyatlandırmanın pazar yapısı üzerindeki etkileri ortaya konulmalıdır.

500 Teşebbüsün nihai olarak ilgili piyasada rekabeti bozma niyetinin olup olmadığının tespiti, yıkıcı fiyatlama iddialarının değerlendirilmesi için oldukça önem taşımaktadır. Teşebbüsün söz konusu strateji ile güttüğü amacın gerçek anlamda tespiti için niyet testi kullanılmaktadır. Söz konusu amacın ortaya konulması; yazılı deliller, rakibin pazar dışına çıkarılma ihtimali, fiyat indiriminin kapsamı, süresi ve devamlılığı, diğer dışlayıcı eylem ve uygulamaların varlığı, zararların gelecekte telafi edilebilirliği ihtimali gibi objektif faktörlerin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Teşebbüsün amacının değerlendirilmesi, sayılan bu faktörler çerçevesinde yapılmalıdır⁹.

510 Maliyet altı fiyatlamasının anti-rekabetçi olduğunun ispatı bakımından, bu fiyatlamasının anti-rekabetçi bir etkinin planlandığı uzun dönemli bir planın/stratejinin parçası olduğunun gösterilmesi gereklidir. Buna ek olarak, teşebbüslerin meşru bir nedenle maliyet altı fiyatlama yaptıkları istisnai durumlar da (bozulabilecek ürünler, stokların eritilebilmesi vs.) değerlendirme esnasında göz önünde tutulmalıdır.

Hâkim durum, maliyet altı fiyat, rekabeti bozma amacı ve uygulama döneminde katlanılan zararların telafi edilebilirliği şeklinde 4 unsurdan oluşan yıkıcı fiyatlama, rakipleri dışlamak amacıyla düşük fiyat uygulanması ve rakipler piyasa dışına çıkarıldıktan sonra rekabetçi baskılardan uzak hareket edebilme yetisine sahip olunabilmesi için bir teşebbüs tarafından yürütülen strateji olarak tanımlanabilir.

Yukarıda yer verilen ve değerlendirmede yer alması gerektiği belirtilen hususlar çerçevesinde, yıkıcı fiyatlama analizi esnasında şu hususların varlığı tespit edilmelidir:

- 520
1. Yıkıcı fiyatlama ihlalini gerçekleştirdiği ileri sürülen teşebbüsün hâkim durumda olması,
 2. Hâkim durumda olan teşebbüs tarafından uygulanan fiyatın, maliyetlerinin altında olması,
 3. Hâkim durumda olan teşebbüsün yıkıcı fiyatlama yapma amacı,
 4. Yıkıcı fiyatlama stratejisi sonucunda, bu esnada uğranılan zararların telafi edilme imkânının varlığı (hasat olasılığı).

Bu çerçevede, başvuru konusu ile ilgili olarak öne sürülen iddialar söz konusu kriterler dikkate alınarak değerlendirilecektir.

530 Şikâyete konu Turkcell davranışlarının yıkıcı fiyatlama olup olmadığının tespiti bakımından tarife kapsamında elde edilen dakika başı gelir ve dakika başı maliyet bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Dakika başı geliri hesaplamak için ihtiyaç duyulan toplam geliri göstermek bakımından tarife alt seçeneğinin bedeli olan 35 TL'den Özel İletişim ve Katma Değer Vergileri ile hazine payı çıkartılarak elde edilen abone başı 20,8 TL'lik gelir esas alınmıştır. Bu değer alt tarife seçeneğinde yer alan aylık abone sayısı ile çarpılmasıyla toplam gelir elde edilmiş, bu miktar da toplam konuşma süresine bölünerek dakika başı ortalama gelir tespit edilmiştir. Turkcell tarafından sunulan verilerde alt seçeneğe ilişkin toplam trafik verisi olmaması nedeniyle toplam konuşma süresi çeşitli senaryolar altında hesaplanmıştır. Bu senaryolardan ilkinde BBK 1200 abonelerinin Turkcell bireysel kullanıcılarına benzer bir trafik oluşturdukları varsayılmıştır. Diğer iki senaryoda ise BTK tarafından

⁹ European Commission DG Competition Discussion Paper on The Application of Article 82 of The Treaty to Exclusionary Abuses Sf. 32-33

540 yayınlanan Üç Aylık Pazar Verileri Raporu'ndan yararlanılmıştır. İlgili Rapor'a göre 2009 yılı son çeyreğinde mobil şebekede başlatılan çağrılar yaklaşık %73'ü şebeke içinde kalırken, %21'i diğer mobil işletmecilere yönelmekte kalan %6,4'lük aramalar ise PSTN ve uluslararası aramalar olarak dağılmaktadır. Bu veri seti kullanılarak yapılan ilk senaryoda PSTN ve uluslararası çağrılar dışarıda bırakılmış, kalan %93,6 şeklindeki trafik büyüklüğü mobil işletmecilerin abone sayıları nispetinde paylaştırılmıştır. İkinci senaryoda ise BBK 1200 abonelerinin şebeke içi çağrı oranı %73 olarak kabul edilmiş, %21'lik diğer mobil işletmecilere giden çağrılar için arabağlantı ücreti, iki şebeke operatörünün pazar payı farkının hesaplamalara etkisinin ihmal edilebilir olması nedeniyle, Vodafone ve Avea'nın ücretlerinin 550 ortalaması olan 7,25 kuruş olarak kabul edilmiştir.

Bu çerçevede ilk olarak alt seçenek trafik kısımlarının, Turkcell bireysel trafik kısımları ile benzer olduğu varsayılmıştır. Turkcell tarafından sunulan bireysel kullanım miktarları verisinden elde edilen tablo aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 14: Turkcell Bireysel Kullanıcıları Trafik Kısımları Oranları

2009 Yılı Bireysel Trafik Kısımları	Şebeke İçi	Sabit Operatör	DMO
	(...)	(...)	(...)

Bu verilere göre şebeke içi görüşme süresinin toplam görüşmelerin yüzde 82'sine karşılık geldiği görülmektedir. Bu çerçevede yapılan hesaplama göre dakika başı gelir, ağırlıklandırılmış arabağlantı maliyeti ve net gelir/gider durumu aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

560

Tablo 15: BBK 1200 Kapsamında Turkcell Dakika Başı Geliri, Arabağlantı Maliyeti, Net Gelir/Gider (kr) (I. Senaryo)

Aylar	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Dakika Başı Turkcell geliri	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Arabağlantı Maliyeti	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Net Gelir/Gider	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Tablo 15'te tespit edilen dakika başı gelire ilişkin önemli bir nokta hesaplamasının tarifede verilen sürelerin aşılması ihtimalini göz ardı etmesidir. Bir başka deyişle şikâyetçinin lehine olacak şekilde BBK 1200 alt seçeneğinin hiçbir abonesinin kullanım sürelerini aşmadığı kabul edilmiştir.

570

Söz konusu uygulama ile yıkıcı fiyatlama yapıp yapılmadığının belirlenebilmesi bakımından elde edilen dakika başı gelirin kıyaslanacağı bir dakika başı maliyet değerine ihtiyaç duyulmaktadır. Tarife kapsamındaki çağrılar hangi operatörlerde neticlendiğinin bilinmesi halinde bu dağılımın ağırlıklandırılarak bir ara bağlantı maliyeti hesaplanarak analizde kullanılması mümkündür. Ancak Turkcell'in bu veriyi temin edememiş olması nedeniyle farklı senaryolar için gelir hesaplanırken dikkate alınan varsayım maliyet hesabında da kullanılmıştır. Dolayısıyla BBK 1200 abonelerinin bireysel Turkcell aboneleriyle benzer bir kullanım örneği sergiledikleri varsayımı altında aylara göre ağırlıklandırılmış ara bağlantı maliyeti hesaplanmıştır. Bu hesap yapılırken Vodafone'da sonlanan çağrılar için arabağlantı maliyeti dakika başına 6,75 kuruş, Avea'da sonlanan çağrılar için 7,75 kuruş, Türk Telekom'da sonlanan çağrılar için 2,1 kuruş olarak analize dahil edilmiştir.

580

Yukarıda yer verilen ilk senaryoda BBK 1200 abonelerinin konuşma sürelerinin şebekeler ve operatörler arasında dağılımının bireysel Turkcell kullanıcıları ile benzer olduğu kabul edilmiş ve bu varsayım dahilinde dakika başı gelir ile dakika başı ağırlıklandırılmış çağrı sonlandırma gideri hesaplanmıştır. Bu veriler kapsamında Turkcell'in alt tarife seçeneğinden dakika başı elde ettiği gelirin seçeneğin yürürlükte olduğu her bir ay için çağrı sonlandırma giderinden fazla olduğu görülmektedir.

590 Yapılan ikinci senaryo analizinde, en uç örnek olacak şekilde, BBK 1200 abonelerinin yaptıkları aramaların yönlerinin; toplam çağrı trafiğinin GSM-PSTN dağılımını ve GSM operatörlerinin abone sayısına göre pazar payını yansıttığı kabul edilmiştir. BTK'nın Üç Aylık Veri Raporu'na göre 2009 yılının son çeyreğinde mobil işletmecilerin yarattıkları trafiğin %93,6'sı şebeke içi ve diğer mobil işletmecilere dönük iken kalan %6,4'lük trafik sabit operatöre ve yurt dışı aramalara yönelmektedir. Buna göre BBK 1200 abonelerinin şebeke içi görüşme sürelerinin toplam görüşme sürelerinin %52,7'si olduğu ve başlattıkları çağrılarının %52,7'sinin Turkcell'de, %23,21'inin Vodafone'da, %17,6'sının Avea'da, %6,4'ünün ise Türk Telekom'da sonlandırıldığı kabul edilmiştir. Ancak bu modelde aylık veri bulunmadığı için, elde edilen sabit maliyet değeri her ay için elde edilen gelir değeri ile kıyaslanmıştır. Bu değerlere göre ağırlıklandırılan dakika başı maliyet ise 3,07 kuruş olarak tespit edilmiştir¹⁰. Bu çerçevede Turkcell'in hesaplanan dakika başı geliri, arabağlantı maliyeti ve net gelir/gider durumu aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 16: BBK 1200 Kapsamında Turkcell Dakika Başı Geliri, Arabağlantı Maliyeti, Net Gelir/Gider (kr)

Aylar	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Dakika Başı Turkcell geliri (kr)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Arabağlantı Maliyeti	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Net Gelir/Gider	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Dakika başı arabağlantı maliyetinin Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında elde edilen dakika başı gelirin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu dört ayda Turkcell'in tarife alt seçeneğinden elde ettiği dakika başı gelir, çağrılarının bu senaryoda kabul edildiği şekilde dağılması halinde arabağlantı maliyetini karşılamamaktadır.

610 Son olarak Turkcell'den başlayan çağrılarının diğer şebeke ve mobil operatörlere dağılımının BTK Üç Aylık Veri Raporu'nda sunulduğu şekilde gerçekleştiği varsayımıyla bir hesaplama yapılmıştır. İlgili Rapor'a göre şebeke içinde sonlanan çağrılar toplam çağrılarının %72,5'ini, diğer operatörlerde sonlanan çağrılar %21,1'ini, PSTN ve uluslararası çağrılar ise %6,4'ünü oluşturmaktadır. Bu varsayım altında hesaplanan dakika başı arabağlantı maliyeti ise 1,668 kuruştur. Bu dağılıma göre Turkcell'in BBK 1200 tarifesi kapsamında elde ettiği dakika başı gelir ve net gelir/gider durumu aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 17: BBK 1200 Kapsamında Turkcell Dakika Başı Geliri, Arabağlantı Maliyeti, Net Gelir/Gider (kr)

	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Dakika Başı Turkcell Geliri (kr)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Arabağlantı maliyeti (kr)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Net Gelir/Gider	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

¹⁰ Ağırlıklandırılmış arabağlantı maliyeti şu şekilde hesaplanmıştır: (0,2321*6,75)+(0,176*7,75)+(0,066*2,1)

620 Görüldüğü üzere, bu varsayım dahilinde de tüm aylar için tarife alt seçeneğinden elde edilen dakika başı gelir arabağlantıdan kaynaklanan dakika başı maliyetin üzerindedir.

630 Üç senaryo altında yer verilen değerlendirmelerde, ancak gerçeğe en uzak bir varsayım kullanılan örnekte, çağrı sonlandırma ücretinin gelirlerin üstünde olduğu, diğer örneklerde ise gelirden az olduğu görülmektedir. Mevcut durumu çok daha büyük oranda temsil ettiği düşünülen diğer iki senaryo için net gelirler yıkıcı fiyat iddialarını ortadan kaldıracak şekilde pozitif olarak gerçekleşmektedir. Gerçek duruma daha uygun senaryolarda ulaşılan sonuçların, BTK'nın 25.03.2009 tarih ve 2009/DK-07/149 sayılı kararında yer verilen tespitler ile paralel olduğu da görülmektedir. Kararda "BizBize Kamu Her Yöne 1200" abonelik paketinin ağırlıklı ortalama şebeke içi tarifelerinin, yalnızca Haziran-Temmuz 2009 döneminde Turkcell'in diğer işletmecilere uyguladığı dakika başına ağırlıklı ortalama çağrı sonlandırma ücretinin altında kaldığı ifade edilmiştir.

640 Bütün bu analizlere ek olarak belirtilmesi gereken bir başka önemli husus 10.02.2010 tarih ve 2010/DK-07/88 sayılı BTK Kararı ile arabağlantı ücretlerinin Avea'da sonlanan çağrılar için 3,70, Vodafone'da sonlanan çağrılar için 3,23, Turkcell'de sonlanan çağrılar için 3,13 kuruş seviyesine düşürülmüş olmasıdır. Yeni ücretler 1 Nisan 2010 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Bu düzenlemeye göre bir BBK 1200 abonesinin çağrılarını % 40 şebeke içine, % 30 oranında Vodafone, %20 oranında Avea ve % 10 oranında sabit telefona yönlendirmesi halinde oluşacak ağırlıklandırılmış arabağlantı maliyeti 1,919 kuruş olacaktır. Bu rakam yukarıda Turkcell için yer verilen 3 senaryodaki her bir ay için hesaplanan dakika başı gelirin altındadır. Dolayısıyla 01.01.2011 tarihine kadar yürürlükte kalacak tarifelerin 2010 Nisan'ından itibaren dakika başı arabağlantı maliyetinden daha az gelir üretmesi mümkün görünmemektedir.

650 Bilindiği gibi, fiyat maliyet analizine ilişkin değerlendirmeler yıkıcı fiyatlamaların gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti bakımından tek kriter değildir. Yukarıda sayılan amaç ve hasat imkanı gibi koşullar da mutlaka değerlendirmeye alınmalıdır. Fiyat sıkıştırması bölümünde değinilen abone sayısı, trafik ve gelir durumundaki değişimler tarife alt seçeneğinin sunum amacının yıkıcı fiyatlama yoluyla rakiplerin piyasa dışına itilmesi olması ihtimalini; pakete abone alımının durmuş olması ve 2010 Nisan'ından itibaren arabağlantı ücretlerinin ciddi oranda düşürülmüş olması ise hasat ihtimalini güçleştirmektedir. Sonuç olarak tarife alt seçeneği yıkıcı fiyat teorisi kapsamında değerlendirildiğinde, dakika başı net gelirin daha olası senaryolar dahilinde pozitif olması, yıkıcı fiyat amaç ve hasat imkanının paketin sunulmasından bu yana abone sayısı, gelir ve trafik rakamlarında yaşanan değişimler ve yapılan düzenlemeler sonucunda mümkün görünmemesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.4. Genel Değerlendirme

660 Hâkim durumdaki firmalarca gerçekleştirilebilecek kötüye kullanma davranışları genel olarak "dışlayıcı" ve "sömürücü" nitelikte davranışlar olarak iki başlık altında toplanmaktadır. Bu açıklama ışığında Vodafone'un başvurusunda yer alan yıkıcı fiyat ve fiyat sıkıştırması iddiaları dışlayıcı davranışlar olarak değerlendirilmiş ve ihlal iddialarına ilişkin yapılan incelemeler, dışlayıcı davranışların genel özellikleri dikkate alınarak, her bir iddia özelinde değil her iki iddiayı da kapsayacak şekilde oluşturulmuştur.

670 Bilindiği üzere rekabet hukuku, hâkim durumda bulunan teşebbüslere, sahip oldukları pazar gücü nedeniyle bu teşebbüslerin niyetlerinden bağımsız olarak rekabetin sınırlandırılması sonucunu doğuran eylemlerinin bilincinde olma ve bu davranışlardan kaçınma yükümlülüğü olarak özetlenebilecek özel bir yükümlülük getirmektedir. Diğer bir ifade ile, hâkim durumdaki bir teşebbüsün rakiplerini dışlama niyeti olmasa bile, gerçekleştirdiği eylem ve işlemler pazardaki rekabeti sınırlandırıyor, bu durumda söz konusu eylemlerin kötüye kullanma olarak kabul edilip rekabet kuralları çerçevesinde yasaklanması gerekmektedir.

680 Diğer yandan her ne kadar hakim durumdaki teşebbüslerin pazardaki rekabeti sınırlandırmama gibi özel bir yükümlülük taşıdıkları söylenebilecekse de, bu prensip teşebbüslerin rekabet etme olanaklarının elinden alınması sonucunu doğuracak şekilde yorumlanmamalıdır. Bu husus Komisyonun 2009 yılının başında 82. maddenin dışlayıcı davranışlara uygulanmasına ilişkin çıkardığı Kılavuz'un (Kılavuz) ilk paragrafında, 82. madde kapsamında yalnızca hâkim durumun kötüye kullanılmasının yasakladığı, bu bağlamda bir teşebbüs için hâkim durumda bulunmanın yasadışı olarak kabul edilemeyeceği ve bu teşebbüslerin tekelleşme sayılmayan rekabetçi davranışlar (*competition on the merits*) sergilemelerinin hakları olduğu şeklinde ifade edilmektedir¹¹.

690 Bu bakımdan teorik açıklamalara yer verilen bölümünde de ifade edildiği üzere dışlayıcı karakterdeki bir eylemin varlığından bahsedilmesi hâkim durumdaki teşebbüsün incelemeye konu davranışının pazarda yaratacağı etkilerin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle öncelikle fiyat sıkıştırması ve yıkıcı fiyat iddiaları kapsamında ihlal olduğu öne sürülen fiillerin değerlendirmeleri etki bazlı bir analiz neticesinde yapılmıştır. Bu kapsamda ulaşılan tespitler aşağıda sunulmaktadır:

- BBK 1200 tarife alt seçeneğini kullanan abonelerin Turkcell bireysel aboneleri içerisindeki büyüklüğü aylar bazında yüzde (...) ile yüzde (...) arasında değişmektedir,
- BBK 1200 paketi kullanılarak yaratılan şebeke içi trafiğin toplam Turkcell bireysel şebeke içi trafiği içerisindeki yeri %(....) ile %(....) arasında seyretmiştir,
- BBK 1200 paketinden elde edilen şebeke içi gelirin toplam şebeke içi gelire oranı %(....) ile %(....) arasında değişmektedir,
- BBK 1200 paketinden elde edilen şebeke içi gelirin toplam gelire oranı %(....) ile %(....) arasında değişmektedir,
- 700 - BBK 1200 paketinin sunulduğu aylar boyunca şikayetçi Vodafone hem bireysel hem de kurumsal tarifeleri dâhilinde abone kazanmaya devam etmiştir,
- Vodafone'un abone kazanım miktarında tarifenin başlangıcından itibaren artış eğilimi olduğu ve Vodafone'un abone kazanım oranlarının tarifeye rağmen yüksekliği görülmektedir,

¹¹ Communication from the Commission- Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant undertakings, (2009/C 45/02)

- 710
- 2009 yılı genelinde, Turkcell numara taşınabilirliği kapsamında 1.527.531 bireysel abone kaybetmiştir,
 - Turkcell iddiaya konu tarifinin yürürlükte olduğu dönemde yalnızca Mayıs ve Haziran dönemlerinde abone kazanmış, Mayıs-Aralık dönemi itibarıyla net abone kaybı (.....) olmuştur,
 - Tarifinin başlatıldığı Mayıs ayından Haziran ayına kadar yalnızca üç aylık bir dönem için bu tarifeyi seçen abonelerde bir artış olmuş, Haziran ayından sonra bu tarife alt seçeneğini tercih eden abonelerde bir azalma olduğu görülmüştür.
 - 2009 yılının sonuna doğru abone sayısı ve şebeke içi trafik oransal olarak düşme eğilimi göstermiştir,
- 720
- Tarifinin yürürlüğe girmesinden sonra Vodafone'un abone sayısında, Haziran ayı hariç olmak üzere sürekli bir artış yaşanmıştır,
 - Tarifinin uygulandığı süre içerisinde, hem aylar hem de faturalı veya ön ödemeli Turkcell aboneleri için bakıldığı her durumda; Vodafone'a Turkcell'den geçiş yapan abone sayısının Vodafone'dan Turkcell'e geçiş yapan abone sayısının altında olduğu görülmüştür,
 - İncelemeye esas alınan dönemde Vodafone, Turkcell'den net olarak (.....) abone kazanmıştır,
- 730
- 2009 yılı başı ve sonu itibarıyla GSM operatörlerinin yaratıkları trafik miktarı 23 milyar dakikadan yaklaşık %30'luk bir artışla 29 milyar dakikaya yükselmiş, bunun sonucunda Türkiye için ortalama bir abonenin aylık ortalama olarak 131 dakika olan konuşma süresinin 189 dakika düzeyine gelmiştir,
 - Bu dönemde Turkcell'in yaratmış olduğu trafik miktarı ise yaklaşık %30'luk bir artışla 10,4 milyar dakikadan 13,3 milyar dakikaya yükselmiş, bu artışa rağmen ihlale konu uygulamada paket dahilinde verilen sürenin yalnızca (....) kullanılmıştır,
- 740
- Yıkıcı fiyatlamaya yönelik analizlerde değerlendirilen üç senaryodan yalnızca BBK 1200 abonelerinin yaptıkları aramaların yönlerinin; toplam çağrı trafiğinin GSM-PSTN dağılımını ve GSM operatörlerinin abone sayısına göre pazar payını yansıttığının kabul edildiği uç örnekte, 4 ay için arabağlantı maliyetleri dakika başı gelirin üzerinde kalmış, abonelerin kullanım sürelerini daha doğru bir şekilde yansıttığı düşünülen diğer iki senaryo analizinde Turkcell'in dakika başı geliri çağrı sonlandırma maliyetlerinin üzerinde kalmıştır,
 - 25.03.2009 tarih ve 2009/DK-07/149 sayılı BTK kararında gelirler ve maliyetlere ilişkin yukarıda ulaşılan sonuçlara paralel bir tespit yapılmıştır,
 - 10.02.2010 tarih ve 2010/DK-07/88 sayılı BTK Kararı ile arabağlantı ücretleri Avea'da sonlanan çağrılar için 3,70, Vodafone'da sonlanan çağrılar için 3,23, Turkcell'de sonlanan çağrılar için 3,13 kuruş seviyesine düşürülmüştür. Bu düzenlemeye göre bir BBK 1200 abonesinin çağrılarını % 40 şebeke içine, % 30 oranında Vodafone, % 20 oranında Avea ve % 10 oranında sabit telefona yönlendirmesi halinde oluşacak ağırlıklandırılmış arabağlantı maliyeti 1,919 kuruş olacaktır. Bu rakam Turkcell için analiz edilen 3 senaryodaki her bir ay için hesaplanan dakika başı gelirin altındadır,
- 750

Yukarıda yer verilen tespitler ışığında, Turkcell'in BizBize Kamu 1200 tarife alt seçeneği kapsamındaki uygulamalarının fiyat sıkıştırması ya da yıkıcı fiyat yoluyla bir rekabet ihlali (kötüye kullanma hali) oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;dosya konusu iddialara yönelik olarak Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.